

Arkkiv. 214/29.12.2011

KEMIÖNSAARI

TARKASTUSKERTOMUS
DRAGSFJÄRD, KÄRRÄ, JORDBRO

Raportti kivi-/pronssikautisen asuinpaikan tarkastuksesta 17.11.2011
Kaisa Lehtonen

Raportti tarkastuskäynnistä, jonka tutkija Kaisa Lehtonen Varsinais-Suomen maakuntamuseosta ja erikoissuunnittelija Satu Mikkonen-Hirvonen Museovirastosta suorittivat 17.11.2011 Kemiönsaarten (Dragsfjärdin) Kärran kylässä sijaitsevalle tontille 322-502-1-58 Bäckbol II. Maanomistaja on Bengt Löfström, jonka osoite on Söderlångvikvägen 94, 25870 Dragsfjärd. Tarkastetun alueen keskikoordinaatit: P= 6667392, I= 246925, Z= 20-25 m mpy

DRAGSFJÄRD, KÄRRA, JORDBRO (40010015)

Tarkastuksen aihe ja taustaa:

Museoviraston erikoissuunnittelija Satu Mikkonen-Hirvonen oli heinäkuussa 2011 keskustellut kemiöläisen maanmittausinsinöörin Kristian Lindroosin kanssa, joka oli kertonut, että paikalla olevan kotiseututalon naapuritontilla, sen eteläpuolella oli tehty jonkinlaista maan tasausta, ja että on mahdollista, että Jordbron kivi-/pronssikautinen asuinpaikka jatkuu myös tälle alueelle. Ilmoituksen johdosta Satu Mikkonen-Hirvonen ja allekirjoittanut tekivät paikalle tarkastuskäynnin 17.11.2011.

Intendentti Teija Tiitiseltä saadun tiedon mukaan kohteesta on lähetetty 12.10.1981 rauhoitusilmoitus (dnro 3691) tontin aiemmalle maanomistajalle Henrik Ginströmille, joka on allekirjoittanut palautuskirjeen 14.10.1981.

Kohde:

Kohde sijaitsee noin 1,5 km Dragsfjärdin kirkosta lounaaseen, Söderlångvikeniin johtavan maantien varressa (kartta 1). Kohteessa on kaivettu useaan otteeseen (Cleve 1946, Meinander 1947) ja paikalle eri aikoina tehdyissä tarkastuskäynneissä (Hirviluoto 1975, 1993, Asplund 1984, 1986, Brusila 2008) on saatu useasta eri kohdasta kivi- ja/tai pronssikautisia asuinpaikkalöytöjä. Asuinpaikan lisäksi alueella on todettu olleen myös 8 suurta hautaröykkiötä, joista nykyisin on varmuudella jäljellä vain yksi, ja joka sijaitsee välittömästi kotiseututalon etelänurkalla. Lisäksi Heljä Brusilan vuonna 2008 tekemien havaintojen perusteella toinen mahdollisesti säilynyt röykkiö sijaitsee nyt tarkastetun alueen eteläpuolella, alueella olevan varikkoalueen pusikoituneella töyräällä. Liitekarttaan tämän viimeksi mainitun röykkiön sijainti on voitu merkitä vain likimääräisesti.

Paikalla 1940-luvulla tehdyistä kaivauksista ei ole olemassa yleiskarttaa, joten kaivausalueita ei pystytä enää tarkasti sijoittamaan kartalle. Siten edes jokseenkin luotettavan aluerajauksen tekeminen kohteelle ilman tarkempia, maahan kajoavia tutkimuksia on vaikeaa. Todennäköisesti suuri osa kohteesta on jo tuhoutunut ja jäänyt alueen läpi kulkevan tien alle.

Havainnot 17.11.2011:

Maastossa havaittiin, että Kotiseututalon vieressä sijaitsevan ulkorakennuksen etelä-lounaispuolella olevalla, nykyisin jonkinlaisena varastoalueena toimivalla tontilla oli maanpintaa tasoitettu tai

ainakin jollain tavalla muokattu (kartta 2, kuvat 1-3). Muokatulla alueella oli maanpinnassa havaittavissa runsaasti kvartsi-iskoksia ja muutama saviastianpala. Myös kivilaji-iskoksen tyyppisiä kivensirpaleita oli runsaasti, mutta todennäköisesti ne ainakin osin ovat peräisin alueen maanmuokkauksen yhteydessä rikkoutuneista kivistä. Löytöjä saatiin noin 22 x 5 metrin suuruiselta alueelta. Löydöistä otettiin talteen vain havaitut saviastianpalat ja yksi kvartsi-iskos.

Lisäksi maanpinnassa voitiin havaita muutama selvästi tummempi alue, jossa kivensirpaleita oli runsaammin kuin muualla. Selvyttä näiden tummempien kohtien tarkoituksesta ei saatu, mutta on mahdollista, että ne liittyvät kivikautiseen kulttuurikerrostumaan. Maaperä paikalla on kivikautiselle asuinpaikalle tyypillistä hiekkamaata.

Tarkastuksen aikana paikalla kävi myös tontin maanomistaja, joka oli tietoinen paikalla sijaitsevasta muinaisjäännöksestä, mutta hänen tietojensa mukaan se olisi aikoinaan kaivettu jo kokonaan pois.

Toimenpiteet:

Maastokäynnin jälkeen allekirjoittanut otti sähköpostitse (18.11.2011) yhteyttä Kemiönsaaren rakennusvalvontaan ja tiedusteli tontilla mahdollisesti käynnissä olevista rakennus- tai muista maankäyttöhankeista. Valvontapäällikkö Greger Lindholm vastasi sähköpostitse 21.11.2011 ja ilmoitti, että alueella ei tällä hetkellä ole rakennuslupia vireillä.

Turussa 29.11.2011

Varsinais-Suomen maakuntamuseo

Tutkija

Kaisa Lehtonen

Kartta 1.
MK 1:10 000

DRAGSFJÄRD KÄRRA JORDBRO

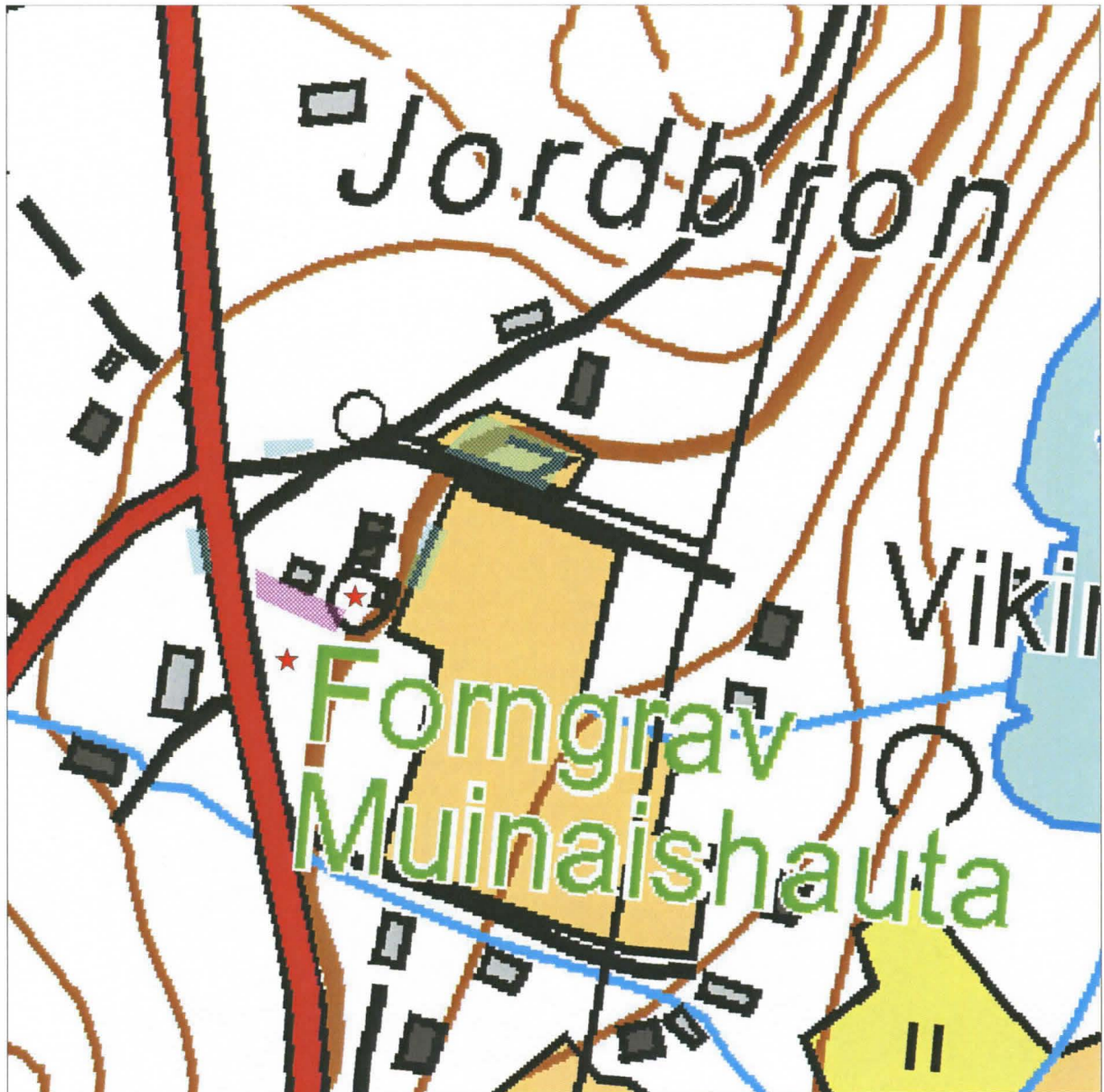
Kohde on merkitty karttaan violetilla ympyrällä

Kartta 2.
MK 1:2000

DRAGSFJÄRD KÄRRA JORDBRO

Tarkastettu ja muokattu alue on merkitty karttaan violetilla rasterilla ja Hirviluodon vuoden 1975 löytöpaikat turkoosilla rasterilla. Punaiset tähdet ovat röykkiöitä, joista eteläisimmän röykkiön sijainti on Brusilan tarkastuskertomuksen (2008) perusteella tehty arvio.

KERTOMUKSEEN LIITTYVÄT KUVAT (kuvaaja TMK/Kaisa Lehtonen):

Kuva 1. Muokattua aluetta länsiluoteesta kuvattuna. Kuva DT2011:71:1.

Kuva 2. Muokattua aluetta itäkaakosta kuvattuna. Kuvassa erikoissuunnittelija Satu Mikkonen-Hirvonen. Takana Söderlångvikeniin johtava tie. Kuva DT2011:71:2.

Kuva 3. Muokattua aluetta länsiluoteesta kuvattuna. Taustalla varikkoaluetta.
Kuva DT2011:71:3.